

HOEFKENS 5 TE HELMOND

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

Opdrachtgever:

LL Vastgoed B.V.

Projectnr:

HEL119

Datum:

24 januari 2022

HOEFKENS 5 TE HELMOND

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

Opdrachtgever:	LL Vastgoed B.V.
Projectnr:	HEL119
Rapportnr:	20220201-HEL119-RAP-FnF-1.0
Status:	Definitief
Datum:	24 januari 2022

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2021 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:
IK

Verificatie:
STK

Validatie:
RJA

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	7
1.1	Aanleiding.....	7
1.2	Doelstelling.....	7
1.3	Leeswijzer.....	7
2	PROJECTGEGEVENS	9
2.1	Beschrijving onderzoeksgebied	9
2.2	Voorgenomen plan.....	12
3	BESCHERMDE SOORTEN.....	13
3.1	Inventarisatie	13
3.1.1	Literatuuronderzoek	13
3.1.2	Veldbezoek.....	14
3.2	Interpretatie	14
3.2.1	Flora	14
3.2.2	Vogels	14
3.2.3	Vleermuizen.....	15
3.2.4	Grondgebonden zoogdieren.....	16
3.2.4.1	Muizen (ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen)	16
3.2.4.2	Knaagdieren.....	16
3.2.4.3	Marterachtigen	16
3.2.4.4	Overige zoogdieren	16
3.2.5	Amfibieën	17
3.2.6	Reptielen	17
3.2.7	Vissen	18
3.2.8	Ongewervelden	18
4	BESCHERMDE GEBIEDEN.....	19
4.1	Natura 2000-gebieden	19
4.2	Provinciale gebiedsbescherming	19
4.3	Houtopstanden	19
5	EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN.....	23
5.1	Beschermde soorten.....	23
5.1.1	Vogels	23
5.1.2	Vleermuizen.....	23
5.1.3	Grondgebonden zoogdieren.....	23
5.1.4	Overige soortgroepen	24
5.2	Beschermde gebieden	24
5.2.1	Natura 2000-gebieden	24
5.2.2	Provinciale gebiedsbescherming	24
5.2.3	Houtopstanden	24
6	CONCLUSIES	25
6.1	Beschermde soorten.....	25
6.1.1	Vleermuizen – nader onderzoek	25

6.1.2	Broedvogels – rekening houden met broedseizoen bij werkzaamheden.....	25
6.1.3	Muizen (ware muizen, woel- en spitsmuizen) en egel – rekening houden met zorgplicht.....	25
6.1.4	Overige soortgroepen	26
6.2	Beschermde gebieden	26
6.2.1	Natura 2000-gebieden – stikstofdepositieonderzoek	26
6.2.2	Provinciale gebiedsbescherming – niet aan de orde	26
6.2.3	Houtopstanden – niet aan de orde	26
7	GERAADPLEEGDE LITERATUUR.....	27

BIJLAGEN

B1	NATUURBESCHERMING
B1.1	Wet natuurbescherming
B1.1.1	Bescherming planten- en diersoorten
B1.1.2	Bescherming natuurgebieden
B1.1.3	Bescherming houtopstanden
B1.2	Provinciale gebiedsbescherming
B2	JAARROND BESCHERMDE NESTEN (NOORD-BRABANT)
B3	PROVINCIALE VRIJSTELLING

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Er zijn plannen om het bedrijfspand aan de Hoefkens 5 in Helmond te slopen en op deze locatie 29 grondgebonden woningen te realiseren. Hierdoor zal deze locatie een nieuwe bestemming krijgen.

Als onderdeel van de realisatie van de voorgenomen ontwikkeling is onderzoek uitgevoerd naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna en is een eerste inschatting gemaakt van de effecten op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN)). Daarbij kan het voor een ingreep in sommige gevallen verplicht zijn om melding te doen van het kappen van houtopstanden.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend flora- en faunaonderzoek is om inzichtelijk te krijgen welke beschermde flora en fauna onder de Wet natuurbescherming potentieel voorkomen in het onderzoeksgebied en om de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN) vast te stellen. Hieruit volgt of de ingreep mogelijk een effect heeft op beschermde flora en fauna en beschermde gebieden. Daarbij wordt bepaald of de ingreep betrekking heeft op houtopstanden die onder de Wet natuurbescherming beschermd zijn. Als blijkt dat de ingreep leidt tot een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming, wordt bepaald naar welke soorten en voor deze soorten belangrijke functies eventueel aanvullend onderzoek en/of nadere toetsing in het kader van beschermde gebieden nodig is.

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit verkennend flora- en faunaonderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft de geografische ligging en het huidige gebruik van het onderzoeksgebied en de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied.
- In hoofdstuk 3 zijn de verzamelde resultaten van het veld- en literatuuronderzoek ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten en beschermde functies binnen en nabij het onderzoeksgebied uiteengezet.
- In hoofdstuk 4 wordt toegelicht of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde gebieden gelegen is (Natura 2000 en NNN). Ook wordt aangegeven of binnen het onderzoeksgebied beschermde houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming.
- Hoofdstuk 5 beschrijft per soortgroep welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het project kunnen worden verwacht op beschermde soorten. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden te verwachten zijn.
- In hoofdstuk 6 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen.
- In hoofdstuk 7 is een overzicht van de geraadpleegde literatuur opgenomen.
- Ten slotte zijn enkele bijlagen bijgevoegd betreffende soortenbescherming en een korte toelichting op de voor dit project relevante natuurbescherming.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens weergegeven ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het onderzoeksgebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het onderzoeksgebied kort beschreven.

2.1 Beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt in de bebouwde kom, op het industrieterrein De Hoefkens, in Helmond (provincie Noord-Brabant). Het onderzoeksgebied, weergegeven op afbeelding 1, ligt in het zuidwestelijk deel van de stad aan de rand van een woonwijk, in een klein industriegebied. Het gebied is kadastraal bekend als Helmond, sectie T, nummers 5977,5978 en 5979.

Het onderzoeksgebied zelf bestaat uit een laag bedrijfspand, opgebouwd met een stalen frame en damwand afscheidingen, en met een aangebouwd stenen kantoor van de voormalige Panhuizen Graveerindustrie. Het terrein is voor het grootste deel bestraat, met enkele kleine perkjes met lage houtige beplanting en wat bomen en struiken rondom het kantoor. Achter het bedrijfspand is een fietsenstalling met een beukenhaagje erlangs en een klein grasveldje erachter. Aan deze zuidzijde ligt achter het onderzoeksgebied een strook met bomen en struiken die waarschijnlijk bij de achtertuinen behoren van woningen aan de Noord Parallelweg. In afbeeldingen 2 - 7 is een impressie van het onderzoeksgebied opgenomen.

Binnen het onderzoeksgebied zijn de volgende biotopen aanwezig:

- Stalen bedrijfshal met plat dak
- Stenen kantoorgebouw
- Bestrating
- Lage houtige beplanting met sierstruiken en boompjes
- Beukenhaag
- Coniferenhaag

Afbeelding 1. Ligging onderzoeksgebied, aangegeven met rode ster en rood omlijnd op een luchtfoto (bron: Google Maps).

Afbeelding 2. Vooraanzicht van het kantoor.

Afbeelding 3. Overzicht van westkant van de bedrijfshal.

Afbeelding 4. De bedrijfshal, gezien vanaf de noordwestzijde.

Afbeelding 5. Bedrijfsruimte, deel b van het kantoorgebouw en bestrating aan de zuidzijde van het gebouw.

Afbeelding 6. Deel van de oostzijde van het gebied, met zicht op het kantoor.

Afbeelding 7. Detail van het kantoor, met bij de regenpijp mogelijke ingangen voor vleermuizen (rode pijl).

2.2 Voorgenomen plan

Het voornemen bestaat om de gehele bebouwing te slopen. Er worden 29 grondgebonden woningen gerealiseerd. Afbeelding 8 geeft een impressie van de toekomstig gewenste situatie.

Afbeelding 8. Impressie van de toekomstig gewenste situatie.

3 BESCHERMDE SOORTEN

Om een indruk te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen het onderzoeksgebied is literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Op basis van de verzamelde gegevens is beoordeeld of en zo ja, welke functie het onderzoeksgebied heeft voor beschermde soorten. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

3.1 Inventarisatie

3.1.1 Literatuuronderzoek

De NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) is een natuurdatabank van Nederland waarmee online natuurinformatie opgevraagd kan worden. De databank geeft gevalideerde informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren. De NDFF bundelt ruim 100 databanken, zoals de gegevens van het FLORON, De Vlinderstichting, RAVON, Sovon Vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereniging. De NDFF-gegevens zijn geraadpleegd voor de periode 2016 – 2021 (maximaal vijf jaar oud).

Aan de hand van de verspreidingsgegevens is bekeken welke soorten binnen en in de omgeving van de projectlocatie zijn waargenomen. Deze soorten zijn weergegeven in tabel 1. Alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrichtlijn en Andere soorten worden in het overzicht getoond. Van de soorten in de beschermingscategorie Vogelrichtlijn worden alleen de soorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven. De waarnemingen betreffen alle waarnemingen die gedaan zijn in de nabijheid van het onderzoeksgebied. Dit betreffen o.a. waarnemingen van nesten en holen, maar ook van aangetroffen exemplaren, graafsporen, jagende en overvliegende soorten. Of de in tabel 1 opgenomen soorten binnen het onderzoeksgebied kunnen worden verwacht, wordt behandeld in paragraaf 3.2.

Tabel 1. Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van 1,5 kilometer van het onderzoeksgebied in de NDFF (2016 – 2021).

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Vogels			
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	wnb-vrl	
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	wnb-vrl	
Grote gele kwikstaart	<i>Matacilla cinerea</i>	wnb-vrl	
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	wnb-vrl	
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>	wnb-vrl	Gevoelig
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>	wnb-vrl	
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	wnb-vrl	
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	wnb-vrl	
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	wnb-vrl	
Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>	wnb-vrl	Kwetsbaar
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	wnb-vrl	
Vleermuizen			
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	wnb-hrl	
Gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	wnb-hrl	
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	wnb-hrl	Kwetsbaar
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	wnb-hrl	
Grondgebonden zoogdieren			
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	wnb-andere soorten	
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	wnb-andere soorten	
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	wnb-andere soorten	Gevoelig

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	wnb-andere soorten	
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	wnb-andere soorten	Gevoelig
Amfibieën			
Alpenwatersalamander	<i>Ichthyosaura alpestris</i>	wnb-andere soorten	
Insecten			
Grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris</i>	wnb-andere soorten	
Kleine ijsvogelvlinder	<i>Limnitis camilla</i>	wnb-andere soorten	Kwetsbaar
Teunisbloempijlstaart	<i>Proserpinus proserpina</i>	wnb-hrl	

* Bescherming: wnb = Wet natuurbescherming; hrl = Habitatrichtlijnsoort; vrl = Vogelrichtlijnsoort.

3.1.2 Veldbezoek

Op 27 december 2021 is door een ecooloog een verkennend veldonderzoek uitgevoerd. De weersomstandigheden waren hierbij droog, bewolkt, een temperatuur van 9 °C op het beginpunt (omstreeks 13.30 uur) en een windkracht van 3 Bft. Hierbij is gekeken naar de aanwezige biotopen en de daarbij te verwachten soorten in het gebied. Eventuele waarnemingen van (beschermde) planten- en diersoorten zijn genoteerd. Op basis van deze gegevens is het gebied op geschiktheid voor beschermde planten- en diersoorten beoordeeld.

3.2 Interpretatie

In deze paragraaf wordt op basis van het literatuuronderzoek en het veldbezoek beschreven welke soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen het onderzoeksgebied en welke functie het onderzoeksgebied mogelijk vervult voor deze soorten.

3.2.1 Flora

Het onderzoeksgebied is grotendeels bebouwd, en daar waar dat niet zo is, is het bestraat. Er zijn op het onderzoeksgebied rondom het bebouwde deel enkele perkjes met lage houtige beplanting aanwezig. Er zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Uit de NDFF zijn evenmin waarnemingen van beschermde planten bekend binnen het perceel of in de directe omgeving daarvan.

3.2.2 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied geen vogels waargenomen.

Uit de NDFF blijkt dat er een aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten voorkomt in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied. Dit betreft onder andere huismus en gierzwaluw, grote gele kwikstaart, buizerd, havik, torenvalk, sperwer, wespandief, ooievaar en roek.

De daken van de bedrijfshallen en het kantoor hebben een plat dak en zijn in die zin ongeschikt voor huismus of gierzwaluw. Het is om die reden dan ook redelijkerwijze uitgesloten dat gebouwbewonende vogels zoals huismus of gierzwaluw hier nesten hebben.

De grote gele kwikstaart nestelt langs snelstromende beken in natuurlijke oevers of onder bruggen en aan gebouwen. Deze zijn binnen het onderzoeksgebied niet aanwezig.

Er is geen houtige beplanting aanwezig, er zijn derhalve geen grote takkennesten aangetroffen. Het voorkomen van jaarrond beschermde nesten van buizerd, havik, sperwer, torenvalk, wespandief of roek is om die reden uitgesloten. Hiervoor ligt het onderzoeksgebied overigens ook te stedelijk. De coniferenhaag is te dun en te weinig beschermt om geschikt te zijn als roestplaats voor de ransuil.

Naast vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest blijkt uit het literatuuronderzoek dat diverse omgevingsscansoorten (categorie 5), waaronder de koolmees, zijn waargenomen in de wijde omgeving. Dit betreft soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is wanneer als gevolg van de werkzaamheden het nest verdwijnt en de omgeving onvoldoende nestbiotoop biedt. Het onderzoeksgebied biedt geschikt habitat voor deze soorten, gezien het ontbreken van houtige beplanting.

De houtige beplanting binnen en rondom het onderzoeksgebied biedt geschikte broedbiotoop voor algemene vogelsoorten. Tijdelijke nestlocaties van bijvoorbeeld merel, houtduif of heggemus zijn hier niet uit te sluiten. Uit de NDFF zijn geen waarnemingen beschikbaar van nestlocaties en broedende vogels binnen het onderzoeksgebied. In de aanwezige beplanting rondom het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek geen nesten van vogels aangetroffen. Het kan echter niet uitgesloten worden dat deze houtige beplanting (struweel) in de nabije toekomst alsnog als nestlocatie in gebruik genomen gaat worden.

3.2.3 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat er vier vleermuissoorten zijn waargenomen in de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied, betreffende gewone dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Gebouwbewonende vleermuizen die binnen het onderzoeksgebied kunnen voorkomen, zijn de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Het kantoor heeft, met name bij de aanzetting van de regenpijpen boven bij de dakgoten, mogelijkheden tot invliegen. Kijkend naar de aanwezige biotopen binnen en in de omgeving van het onderzoeksgebied wordt verwacht dat gebouwbewonende vleermuizen zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger en in een sporadisch geval ruige dwergvleermuis mogelijk kunnen voorkomen binnen het onderzoeksgebied, gezien de openingen bij de regenpijpen die toegang kunnen verschaffen.

Er zijn geen sporen van gewone of grijze grootoorvleermuis aangetroffen. Gewone en grijze grootoorvleermuizen vangen diverse relatief grote, vaak dagactieve of niet-vliegende prooien, zoals dagpauwogen, langpootmuggen, spinnen, kevers, schietmotten, vliegen, rupsen, steekmuggen en oorwormen. Grote prooien worden meegenomen naar een hangplaats en daar opgegeten. Deze hangplaatsen kunnen bestaan uit een boomtak of plafondbalk. Dergelijke hangplekken zijn herkenbaar aan de vleermuiskeutels en de afgebeten vlindervleugels die onder de hangplek te vinden zijn. De constructie van het dak van de bedrijfshal leent zich echter niet als hangplek voor gewone of grijze grootoorvleermuizen. Er zijn evenmin sporen zoals vlindervleugels aangetroffen, waarmee de aanwezigheid van gewone en grijze grootoorvleermuis redelijkerwijze uitgesloten is.

Van de boombewonende vleermuizen is in de omgeving de ruige dwergvleermuis bekend. Vanwege het ontbreken van bomen met geschikte holtes of loszittend schors binnen het onderzoeksgebied zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen redelijkerwijze uitgesloten.

Binnen het onderzoeksgebied zijn wat perkjes met o.a. lage houtige beplanting aanwezig wat mogelijk dienst kan doen als foerageergebied. Echter, de achtertuinen van de aangrenzende woningen bevatten aanzienlijk meer groen, waardoor deze kruidige begroeiing niet kan worden gezien als essentieel foerageergebied. Er gaat sowieso geen essentieel foerageergebied verloren.

Vleermuizen gebruiken over het algemeen lijnvormige elementen als bomenrijen en houtwallen als baken voor de vliegroutes. Deze zijn binnen het onderzoeksgebied niet aanwezig. Er gaat onder geen beding een vliegroute verloren.

3.2.4 Grondgebonden zoogdieren

3.2.4.1 Muizen (ware muizen, slaap- en spitsmuizen)

Op basis van het literatuuronderzoek zijn geen strenger beschermde muizensoorten waargenomen in de omgeving van het onderzoeksgebied. Gezien de stedelijke ligging is er voor overige strenger beschermde muizensoorten geen geschikt leefgebied aanwezig. Er zijn geen sporen aangetroffen van muizensoorten. De aanwezigheid van algemeen beschermde muizensoorten binnen het onderzoeksgebied wordt, mede gezien de grote hoeveelheid bestrating, redelijkerwijze uitgesloten. Binnen het onderzoeksgebied worden derhalve hooguit algemeen voorkomende muizensoorten verwacht.

3.2.4.2 Knaagdieren

Eekhoorn

Vanuit de NDFF is de eekhoorn bekend in de omgeving van het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied biedt echter geen geschikte dekking en bomen welke een essentieel onderdeel uitmaken van het leefgebied van de eekhoorn. Binnen het onderzoeksgebied zijn tijdens het veldbezoek dan ook geen sporen aangetroffen die duiden op aanwezigheid van de eekhoorn.

3.2.4.3 Marterachtigen

Steenmarter

De steenmarter heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Binnen het onderzoeksgebied is dit biotoop niet aanwezig. Verder zijn binnen het onderzoeksgebied geen bomen met holtes aanwezig of andere objecten die kunnen dienen als verblijfplaats voor deze soort. Sporen van de steenmarter zijn binnen het onderzoeksgebied niet aangetroffen. Hiermee kan de aanwezigheid van deze soort binnen het onderzoeksgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

Bunzing

De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Gezien de weinige hoeveelheid beschutting binnen het onderzoeksgebied, wordt verwacht dat het onderzoeksgebied slechts marginaal geschikt is voor deze soort. Daarbij zijn geen verblijfplaatsen en sporen van deze soort aangetroffen binnen het onderzoeksgebied. Ook vanuit de NDFF zijn geen bekende verblijfplaatsen van bunzing in de directe omgeving bekend. Hiermee kan worden uitgesloten dat het onderzoeksgebied onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied van bunzing.

Wezel en hermelijn

In de NDFF staan geen waarnemingen in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied van hermelijn. De wezel is wel in de omgeving van het onderzoeksgebied waargenomen. De wezel komt, net als de hermelijn, in alle habitats voor, in open plekken in bossen, houtwallen, duinen, akkers en ook vochtig terrein. De enige voorwaarden zijn dat er voldoende schuil- en dekkingsmogelijkheden zijn en voedsel aanwezig is. Binnen het onderzoeksgebied zijn, gezien de stedelijke ligging van het onderzoeksgebied, slechts marginaal geschikte mogelijkheden en is er niet voldoende voedsel voor de wezel aanwezig. De hermelijn leeft in een hol, meestal een oud mollennest of konijnenhol. Ook maakt deze soort geregeld gebruik van holen van andere dieren. Een hol of gang moet een doorsnede hebben van vijf centimeter. Binnen het onderzoeksgebied ontbreken deze geschikte verblijfplaatsen voor hermelijn. Hiermee kan worden uitgesloten dat het onderzoeksgebied onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied van wezel en hermelijn.

3.2.4.4 Overige zoogdieren

Egel

Uit de NDFF blijkt dat de egel in de omgeving van het onderzoeksgebied voorkomt. In onze streken leeft de egel in bijna alle landschappen. In sommige gebieden zijn ze echter algemener dan in andere. Tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden. Egels komen ook in steden voor, zolang er maar groen en schuilplaatsen aanwezig zijn. De egel komt bijna overal in West-Europa vrij algemeen voor.

In de zomer slapen egels vaak op de kale grond onder dicht struikgewas, in holtes onder boomwortels, in composthopen of konijnenholen. Soms worden slaapnesten gebouwd van losse bladeren. Een nest voor de jongen ligt op een goed verborgen plek zoals in een compost-, takken- of puinhoop. Winternesten worden meestal in de grond gemaakt, tegen een schutting aan, in een schuur of bijgebouw of in een takken- of composthoop. De afmetingen van het winternest varieert sterk, soms tot een halve meter doorsnee. Er is een redelijke hoeveelheid lage houtige beplanting aanwezig. De aanwezigheid van egels binnen het onderzoeksgebied kan niet uitgesloten worden.

Haasachtigen

Uit de NDFF blijkt dat het konijn in de omgeving van het onderzoeksgebied voorkomt. Sporen van zowel haas (uitwerpselen en legers) als konijn (holen) werden niet aangetroffen binnen het onderzoeksgebied. Aanwezigheid van deze soorten kan, mede gezien de stedelijke ligging, binnen het onderzoeksgebied worden uitgesloten.

Ree, wolf en overige beschermde zoogdieren

Het ree leeft in bosachtige streken met open plekken en aangrenzende velden, maar ook in heidevelden, rietvelden, duinen en akkerbouwgebieden. Het ree is een cultuurvolger en past zich gemakkelijk aan cultuurlandschap aan. Voorwaarde is dat er voldoende voedsel, dekking en rust aanwezig is.

De wolf leeft bij voorkeur in uitgestrekte open bossen en afgelegen moerasgebieden. De soort is echter een 'cultuurvolger' en heeft geleerd te overleven in gebieden waar ook mensen wonen. Deze gebieden bieden namelijk vaak veel dekking en er leven veel reeën.

Uit de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van ree of wolf. Er zijn eveneens geen sporen aangetroffen van ree of wolf. Gezien het ontbreken van een geschikt habitat voor ree of wolf binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied kan uitgesloten worden dat het onderzoeksgebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van het ree of de wolf.

Voor alle overige beschermde zoogdieren, zoals overige hondachtigen, katachtigen, overige knaagdieren en evenhoevigen biedt het onderzoeksgebied eveneens geen geschikt habitat.

3.2.5 Amfibieën

Uit de NDFF zijn waarnemingen bekend van de algemeen voorkomende bruine kikker en de gewone pad. Daarnaast is de alpenwatersalamander vanuit de NDFF in de omgeving bekend. In het onderzoeksgebied zijn tijdens het veldonderzoek geen waarnemingen gedaan van amfibiesoorten.

Het voorkomen van alpenwatersalamander (NDFF) kan, met het ontbreken van geschikt voortplantingsbiotoop (extensief beheerde landschappen, voedselarm water en niet rijk aan vis) en het ontbreken van waarnemingen in het onderzoeksgebied, redelijkerwijs worden uitgesloten. Het terrein is grotendeels bestraat en heeft langs de randen van het gebouw weliswaar perkjes met o.a. lage houtige beplanting, maar deze perkjes zijn ongeschikt als landhabitat voor amfibieën. Op grond van het ontbreken van geschikt voortplantingsbiotoop en het ontbreken van geschikt landhabitat binnen het onderzoeksgebied kan aanwezigheid van strenger beschermde amfibieënsoorten redelijkerwijs worden uitgesloten. Wel kunnen onder stammen en stenen gewone padden een schuilplaats zoeken.

3.2.6 Reptielen

Vanuit de NDFF zijn geen gegevens bekend over het voorkomen van beschermde reptielen. Op grond van het ontbreken van voor overige reptielen geschikte ecotopen binnen het onderzoeksgebied (structuurrijke dichte vegetaties en goed ontwikkelde ondergroei met voldoende rustige plekken) en mede gezien de stedelijke ligging kan het voorkomen van essentieel leefgebied van reptielen binnen het onderzoeksgebied redelijkerwijs worden uitgesloten.

3.2.7 Vissen

Het onderzoeksgebied bevat geen oppervlaktewater. Om die reden is de aanwezigheid van beschermde vissen, zoals de uit de omgeving bekende beekprik, op voorhand uitgesloten.

3.2.8 Ongewervelden

Vanuit de NDFF zijn de grote vos, ijsvogelvlinder en teunisbloempijlstaart bekend. Geen van deze soorten is aangetroffen binnen het onderzoeksgebied.

De grote vos is vooral te vinden in open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Ook moeten er geschikte plaatsen zijn om te overwinteren, zoals holle bomen of stapels hout. Dit habitat is binnen het onderzoeksgebied niet aanwezig, waarmee de grote vos kan worden uitgesloten.

De ijsvogelvlinder is met name te vinden in gevarieerde vochtige bossen of loofbossen, zoals elzenbroekbos. Waardplanten van de ijsvogelvlinder zijn wilde kamperfoelie, soms rode kamperfoelie of gecultiveerde kamperfoelie. Dit habitat is binnen het onderzoeksgebied niet aanwezig. Om die reden is de ijsvogelvlinder redelijkerwijze uit te sluiten.

Waardplanten van de teunisbloempijlstaart zijn wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart. Het gaat hier in alle gevallen om relatief grote planten, waarvan de dode resten in januari nog herkenbaar zijn. Deze planten of restanten van deze planten zijn binnen het onderzoeksgebied niet waargenomen. Om die reden is eveneens de teunisbloempijlstaart redelijkerwijze uit te sluiten.

In verband met het ontbreken van voor overige ongewervelden geschikte ecotopen (oude eiken, schoon water, veensloten, vennen, waardplanten voor beschermde vlinders) in het onderzoeksgebied kan het voorkomen van beschermde overige ongewervelden redelijkerwijs worden uitgesloten.

4 BESCHERMDE GEBIEDEN

In dit hoofdstuk is aangegeven of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden gelegen is. Ook is nagegaan of binnen het onderzoeksgebied houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), de provincie Noord-Brabant en de gemeente Helmond. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het onderzoeksgebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied (zie afbeelding 9). De meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn weergegeven in tabel 2.

Tabel 2. Natura 2000-gebieden en de afstand van deze gebieden tot het onderzoeksgebied.

Natura 2000-gebied	Afstand tot onderzoeksgebied
Strabrechtse Heide	5,5 km
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	10,3 km

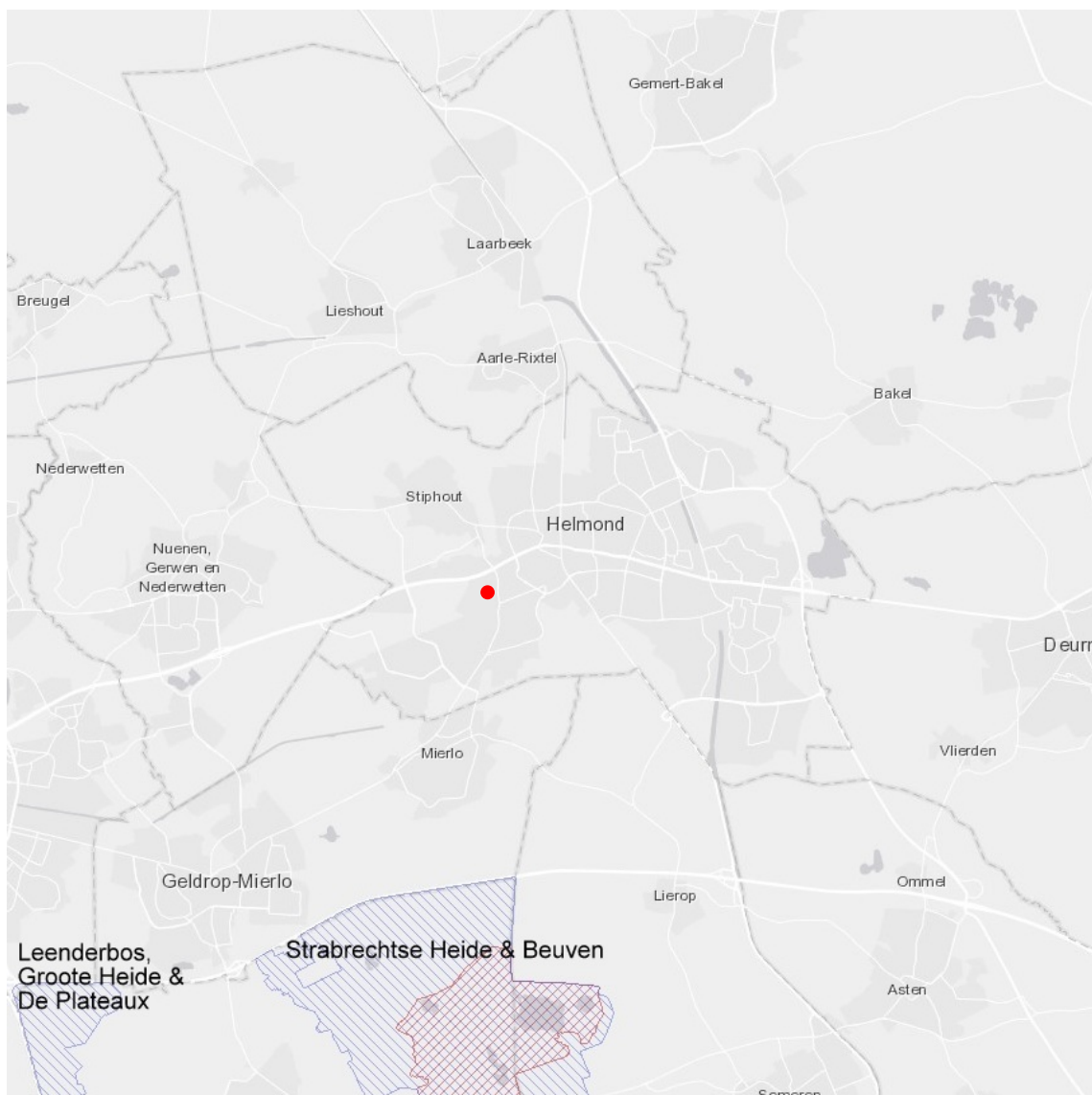
4.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het Natuurnetwerk Brabant is onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Het is een netwerk van deels bestaande en deels nieuwe natuurgebieden die door ecologische verbindingzones met elkaar verbonden zijn. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

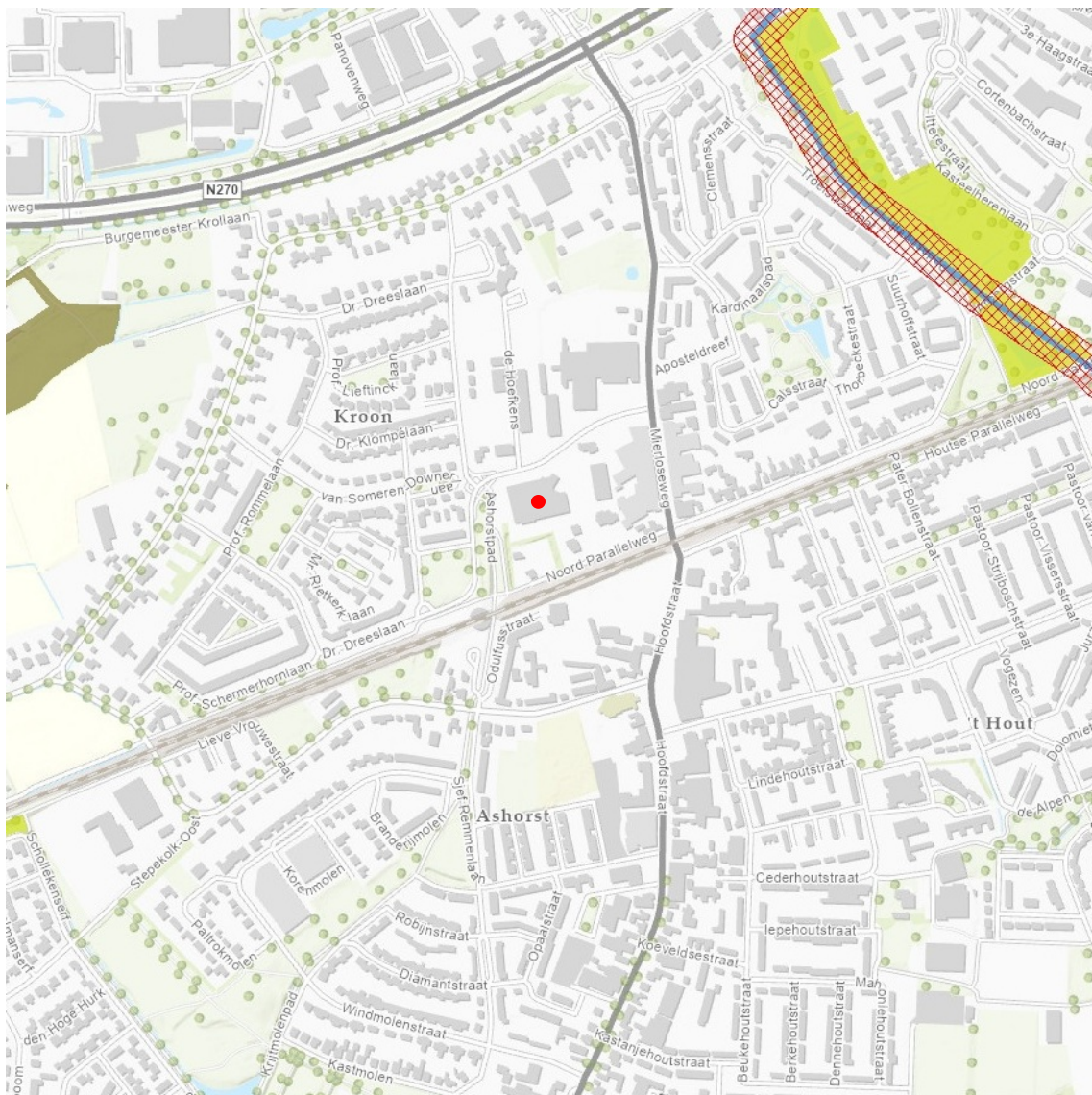
In afbeelding 10 is te zien dat het onderzoeksgebied niet gelegen is binnen de grenzen van het NNB.

4.3 Houtopstanden

Gezien het feit dat het onderzoeksgebied binnen de bebouwde kom ligt, is artikel 4.2. Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

Afbeelding 9. Ligging van het onderzoeksgebied (rode stip) ten opzichte van de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden (bron: Natura 2000 Network Viewer).

Afbeelding 10. Ligging van het onderzoeksgebied (rood gemarkeerd), ten opzichte van het NNB (gekleurde gebieden) (bron: provincie Noord-Brabant).

5 EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik in het onderzoeksgebied op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten. Ook wordt aandacht besteed aan de gevolgen van de voorgenomen ingrepen voor de beschermde gebieden.

5.1 Beschermde soorten

Uit hoofdstuk 3 is gebleken dat binnen het onderzoeksgebied beschermde soorten voorkomen of voor kunnen komen. Per soortgroep worden de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven.

5.1.1 Vogels

Binnen het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek geen jaarrond beschermde nesten (bijlage 2) van vogelsoorten met vaste rust- en/of verblijfplaatsen en/of nesten van algemene broedvogels aangetroffen. Naast vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest blijkt uit het literatuuronderzoek dat diverse omgevingsscansoorten (categorie 5) zijn waargenomen in de wijde omgeving. Dit betreft soorten waarvan het nest jaarrond beschermd is wanneer als gevolg van de werkzaamheden het nest verdwijnt en de omgeving onvoldoende nestbiotoop biedt. In de directe omgeving is o.a. koolmees (categorie 5) aangetroffen. De omgeving van het plangebied biedt echter geen geschikt habitat voor deze vogels.

Het is niet uit te sluiten dat in de periode tot aan het plaatsvinden van de ingrepen alsnog vogels gaan broeden in een van de aanwezige bomen en/of het struweel langs de randen van het onderzoeksgebied.

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen eveneens leiden tot verstoring van broedgevallen van met name vogels uit het stedelijke gebied in de omliggende tuinen. Omdat alle vogels tijdens het broeden zijn beschermd, kunnen werkzaamheden tijdens het broedseizoen leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.1.2 Vleermuizen

Binnen het onderzoeksgebied zijn geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen aanwezig. De werkzaamheden aan het gebouw zijn van dusdanige aard dat mogelijke verblijfplaatsen verloren kunnen gaan.

Boombewonende vleermuizen zijn uitgesloten vanwege het ontbreken van bomen die geschikt zijn als verblijfplaats. Het onderzoeksgebied zal hooguit kunnen dienen als niet essentieel foerageergebied. Daarbij maakt het onderzoeksgebied geen deel uit van een essentiële vliegroute.

5.1.3 Grondgebonden zoogdieren

Muizen (ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen) en egel

Voor algemeen voorkomende muizensoorten en de egel geldt dat deze door provincie Noord-Brabant voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming (bijlage 3).

Voor muizen biedt de houtige en kruidenplanting in de perkjes van het onderzoeksgebied wellicht enigszins geschikt leefgebied. Tijdens de werkzaamheden blijft voldoende alternatief geschikt leefgebied aanwezig in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Hierdoor wordt een permanent negatief effect op algemeen voorkomende muizensoorten voorkomen.

De egel is eventueel te verwachten vanwege het feit dat er geschikt leefgebied voor de egel aanwezig is in de perkjes met lage houtige beplanting. Daardoor kunnen tijdens de sloop en de bouw van de woningen individuen op het onderzoeksgebied aangetroffen worden. Hoewel vrijgesteld dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht.

Overige grondgebonden zoogdieren

Voor overige grondgebonden zoogdiersoorten geldt dat het onderzoeksgebied slechts marginaal geschikt is en naar verwachting geen onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied. Hiermee zijn negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten uit te sluiten.

5.1.4 Overige soortgroepen

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van beschermde soorten uit de soortgroepen flora, overige grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Op deze soortgroepen is daarmee een negatief effect als gevolg van de ingreep uitgesloten.

5.2 Beschermde gebieden

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn, zoals beschreven in hoofdstuk 4, beschermde natuurgebieden gelegen. Aangegeven wordt welke effecten deze gebieden (mogelijk) kunnen ondervinden van de voorgenomen ingrepen.

5.2.1 Natura 2000-gebieden

Het Natura 2000-gebied welke het dichtste bij het onderzoeksgebied ligt is Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux. Dit gebied ligt op een afstand van ongeveer 5,5 km van het onderzoeksgebied. De ingreep bestaat uit de sloop van het bedrijfspand en het kantoorgebouw, en de realisatie van 29 grondgebonden woningen. Op 1 juli 2021 is de Wet stikstofdepositie en het bijbehorende Besluit stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. Ingevolge het nieuwe artikel 2.9a juncto artikel 2.5 Besluit stikstofreductie en natuurverbetering wordt de stikstofdepositie vanwege bouw- en aanlegactiviteiten buiten beschouwing gelaten bij de beoordeling van de vergunningplicht. Er is zodoende geen negatief effect te verwachten op de omringende Natura 2000-gebieden. Echter, alleen een AERIUS-berekening kan uitsluitsel hierover geven.

5.2.2 Provinciale gebiedsbescherming

Uit paragraaf 4.2 blijkt dat het gehele onderzoeksgebied gelegen is buiten het Natuurnetwerk Brabant. Gezien de aard van de voorgenomen plannen zullen de omgevingscondities redelijkerwijs gelijk blijven, waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van de huidige staat van het NNB niet worden aangetast. Negatieve gevolgen zijn redelijkerwijze uitgesloten. Vervolgonderzoek in het kader van het NNB wordt dan ook niet noodzakelijk geacht. Daarnaast ligt het onderzoeksgebied niet binnen of in de buurt van de groene buffer of strategische reservering natuur. Ook deze gebieden zullen bij de uitvoer van de plannen niet worden aangetast.

5.2.3 Houtopstanden

Gezien het feit dat het onderzoeksgebied binnen de bebouwde kom ligt en er geen bomen op staan is artikel 4.2 Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

6 CONCLUSIES

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming mogelijk worden overtreden. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij aangegeven. Verder wordt beschreven welke vervolgstappen getroffen moeten worden in het kader van beschermde gebieden.

6.1 Beschermde soorten

Uit de toetsing van de resultaten van het onderzoek aan de Wet natuurbescherming blijkt dat bij het slopen van de bebouwing binnen het onderzoeksgebied en het realiseren van 29 grondgebonden woningen in De Hoefkens in Helmond, mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn op broedvogels. Daarbij kan aanwezigheid van algemeen voorkomende muizensoorten en egel en vleermuizen binnen het onderzoeksgebied niet worden uitgesloten. Op de overige soortgroepen wordt geen negatief effect op beschermde soorten (of functies) verwacht.

6.1.1 Vleermuizen – nader onderzoek

Negatieve effecten op gebouwbewonende vleermuizen binnen het onderzoeksgebied ten gevolge van de ingreep kunnen niet uitgesloten worden. Hiervoor is een nader onderzoek noodzakelijk.

6.1.2 Broedvogels – rekening houden met broedseizoen bij werkzaamheden

Binnen het onderzoeksgebied waren ten tijde van het veldonderzoek geen jaarrond beschermde nesten van vogelsoorten met vaste rust- en/of verblijfplaatsen en/of nesten van algemene broedvogels aanwezig. Hoogstwaarschijnlijk komen algemene soorten als merel en heggemus wel voor in de omgeving van het onderzoeksgebied. Van deze soorten is niet uit te sluiten dat zij tot broeden komen in de aanwezige struikbegroeiing in de aanwezige opgaande houtige beplanting en aangrenzende tuinen. Werkzaamheden tijdens het broedseizoen leiden niet tot negatieve effecten op broedvogels voor wat betreft het doden of verwonden van vogels (Wnb artikel 3.1.1.) of het vernielen van nesten of eieren (Wnb artikel 3.1.2.). Het is echter wel mogelijk dat als gevolg van de werkzaamheden vogels in aangrenzende tuinen verstoord worden (Wnb artikel 3.1.4.).

In gebruik zijnde nesten zijn beschermd en mogen daarom niet worden vernield ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat nesten van vogels vernield en/of verstoord worden bij de werkzaamheden binnen het onderzoeksgebied. Om verstoring te voorkomen wordt geadviseerd om zo veel mogelijk te werken buiten het broedseizoen. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli, afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort.

6.1.3 Muizen (ware muizen, woel- en spitsmuizen) en egel – rekening houden met zorgplicht

Voor algemeen voorkomende muizensoorten en egel bieden de perkjes met lage houtige beplanting en kruiden binnen het onderzoeksgebied mogelijk geschikt leefgebied. Algemeen voorkomende muizensoorten en egels zijn in de provinciale verordening van provincie Noord-Brabant vrijgesteld van ontheffing. Het doden van individuen van deze soorten blijft verboden, maar het vangen met als doel deze weer elders uit te zetten daarentegen is wel vrijgesteld van ontheffing. Door middel van zorgvuldig handelen (in het kader van de zorgplicht) tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan daarom een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen worden. Dit houdt in dat aangetroffen individuen bij de (graaf)werkzaamheden verjaagd dienen te worden of gevangen en vrijgelaten dienen te worden in aanliggend gebied, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

6.1.4 Overige soortgroepen

Voor de volgende soortgroepen geldt dat bij de sloop en het realiseren van 29 grondgebonden woningen geen negatieve effecten verwacht worden: flora, overige grondgebonden zoogdieren (knaagdieren, marterachtigen, haasachtigen en overige zoogdieren), amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden.

6.2 Beschermde gebieden

6.2.1 Natura 2000-gebieden – stikstofdepositieonderzoek

Zoals beschreven in hoofdstuk 5 kan redelijkerwijze worden uitgesloten dat door stikstofdepositie (vermesting en verzuring) negatieve effecten optreden op omliggende Natura 2000-gebieden. Echter, alleen een AERIUS-berekening kan hierover uitsluitsel geven. Voor de overige verstoringfactoren geldt dat hiervan geen negatieve effecten te verwachten zijn op omliggende Natura 2000-gebieden.

6.2.2 Provinciale gebiedsbescherming – niet aan de orde

Het volledige onderzoeksgebied is gelegen buiten het Natuurnetwerk Brabant. Negatieve gevolgen zijn redelijkerwijze uitgesloten. Vervolgonderzoek in het kader van het NNB wordt dan ook niet noodzakelijk geacht. Daarnaast valt het onderzoeksgebied niet binnen of in de buurt van de groene buffer of strategische reservering natuur. Ook deze gebieden zullen bij de uitvoer van de plannen niet worden aangetast.

6.2.3 Houtopstanden – niet aan de orde

In het kader van de beoogde ontwikkeling is geen kap van bomen voorzien. Aangezien er geen bomen gekapt worden, is artikel 4.2 Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

7 GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- BIJ12, 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Versie 1.0, 12 juli 2017.
- Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn
- Diepenbeek, A. van, Twisk, P., 2013. Veldgids, Diersporen. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Dietz, C. en A. Kiefer, 2017. Veldgids, Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist
- Provincie Noord-Brabant, 2014. Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant 2019.
- Schauer, T., C. Caspari, en S. Caspari, 2016. Nieuwe plantengids voor onderweg. Kosmos Uitgevers, Utrecht.
- Slagter, D., 2016. Winterflora bomen en struiken. Uitgeverij NatuurMedia, Amsterdam
- Stumpel, T. en H. Strijbosch 2017. Veldgids, Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Zeist
- Svensson, L., 2016. ANWB vogelgids van Europa. ANWB B.V., Den Haag
- Twisk, P., A. van Diepenbeek en J.P. Bekker , 2016. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.

Nationale Databank Flora en Fauna

Nationale Databank Flora en Fauna: gegevensexport op 21-12-2021.

Websites

www.floron.nl
www.overheid.nl
www.ravon.nl
www.rijksoverheid.nl
www.sovon.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuis.net
www.vlinderstichting.nl
www.vogelbescherming.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.brabant.nl

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

Kort wordt in deze bijlage ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten en natuurgebieden krachtens de Wet natuurbescherming en de provinciale verordening/beleidsregels. Daarnaast wordt aangegeven of sprake is van provinciale gebiedsbescherming binnen of nabij het onderzoeksgebied.

B1.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten als de bescherming van natuurgebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) bevoegd gezag voor ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van de wet. De provincies hebben hun bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels, die per provincie verschillen. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbeleid. Voor zover relevant is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

B1.1.1 Bescherming planten- en diersoorten

Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en Andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben in de wet de bevoegdheid gekregen voor het verlenen van vrijstellingen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechterd.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is (Dienst Regelingen, 2009). Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).

2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van de vijf bovengenoemde categorieën behoren is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

Habitatrichtlijnsoorten

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn.
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten van soorten genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk wordt gedaan aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Tot slot is een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soort. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.
- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.
- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, onwortelen of vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor Habitatrichtlijnsoorten waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (o.a.):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.
- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk wordt gedaan aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragscodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

Provinciale verordeningen

Op grond van de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dat betekent dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Noord-Brabant voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Noord-Brabant heeft de Verordening natuurbescherming vastgesteld. In hoofdstuk 3 van deze verordening zijn vrijstellingen opgenomen voor beschermde soorten. Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Deze vrijstellingen gelden alleen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

De verordening stelt daarnaast dat het opzettelijk verontrusten van overwinterende ganzen in door Gedeputeerde Staten aangewezen ganzenrust- en foerageergebieden moet worden beschouwd als van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de ganzensoort.

B1.1.2 Bescherming natuurgebieden

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Deze gebieden vormen, samen met Natura 2000-gebieden in andere Europese landen, een samenhangend geheel van natuurgebieden voor behoud, ontwikkeling en herstel van de Europese biodiversiteit. In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. De ecologische doelen (instandhoudingsdoelstellingen) die in deze gebieden worden nagestreefd zijn vastgelegd in de Aanwijzingsbesluiten.

In paragraaf 2.3 van de Wet natuurbescherming zijn regels opgenomen voor de beoordeling van effecten van plannen, projecten en andere handelingen op Natura 2000-gebieden. Voor het realiseren van projecten of verrichten van andere handelingen – ongeacht of zij plaatsvinden binnen of buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied – is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming nodig wanneer zij de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen of de habitattypen van soorten kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen die voor het gebied zijn opgesteld zijn leidend bij de beoordeling van de effecten.

Gedeputeerde Staten van de provincie zijn bevoegd om een vergunning te verlenen voor projecten die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Bij vergunningaanvraag dient de initiatiefnemer een zogenaamde 'passende beoordeling' in te dienen. Vergunning wordt verleend wanneer uit deze passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied met zekerheid niet worden aangetast óf wanneer, indien wel sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken, wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er zijn geen alternatieve oplossingen.
- Er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
- Er worden compenserende maatregelen getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-gebied bewaard blijft.

Voor het vaststellen van plannen die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen geldt eveneens dat een passende beoordeling moet worden opgesteld. Vaststelling van het plan vindt pas plaats wanneer is aangetoond dat geen aantasting plaatsvindt van de instandhoudingsdoelstellingen of wanneer wordt voldaan aan de hiervoor genoemde voorwaarden.

B1.1.3 Bescherming houtopstanden

Tot slot regelt hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming de bescherming van houtopstanden. Het hoofdstuk ziet alleen toe op houtopstanden van minimaal tien are of rijbepantingen van meer dan twintig bomen gelegen buiten de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Houtopstanden op erven en in tuinen, fruitbomen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen en kweekgoed en populieren- en wilgenopstanden langs (water)wegen en landbouwgronden en ten behoeve van biomassaproductie (onder voorwaarden) vallen niet onder de werking van de Wet natuurbescherming.

Kap van (delen van) houtopstanden dient vooraf gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten. De provincie stelt bij verordening eisen aan de manier waarop deze melding moet worden gedaan. De gevelde houtopstand moet binnen drie jaar na kap worden herplant op deze locatie. Ook aan de wijze van herplant kunnen provincies bij verordening eisen stellen. Tevens kunnen provincies vrijstelling verlenen voor de herplantplicht.

Daarnaast stellen gemeenten veelal aanvullende regels op ten aanzien van de kap van bomen (kapvergunningplicht). Deze regels betreffen meestal alleen de kap van bomen binnen de bebouwde kom en/of de kap van waardevolle of monumentale bomen.

B1.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS), dat globaal is aangewezen in het Structuurschema Groene Ruimte, is op provinciaal niveau uitgewerkt en exact begrensd. Binnen de provincie Noord-Brabant is deze begrenzing uitgewerkt in het Natuurbeheerplan Noord-Brabant 2016 en de 2^e partiële wijziging Natuurbeheerplan 2020.

Het ruimtelijk beleid voor het Nationaal Natuurnetwerk (NNN) is erop gericht de wezenlijke kenmerken van de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Derhalve is voor het NNN het 'nee, tenzij'-regime ingevoerd. Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het NNN-gebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang en waarbij geen alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn. In dat geval dient compensatie van de aangetaste waarden plaats te vinden (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit et al., 2007).

B2 JAARROND BESCHERMDE NESTEN (NOORD-BRABANT)

De opgestelde lijst met jaarrond beschermde nesten conform de provinciale beleidsregels passieve soortenbescherming provincie Noord-Brabant. Van de onderstaande soorten zijn de nesten jaarrond beschermd binnen provincie Noord-Brabant en moeten er mitigerende maatregelen getroffen worden indien er een activiteit plaatsvindt die de nestlocatie kan beschadigen of de gunstige staat van instandhouding in gevaar kan brengen.

Soort	Beschermingscategorie
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Kerkuil	3
Oehoe	3
Ooievaar	3
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1
Wespendief	4
Zwarte wouw	4

Categorieën

1. Jaarrond gebruikte nesten.
Deze soorten maken ook buiten het broedseizoen gebruik van de nestplaats.
2. Zeer plaatstrouwe broedvogels of soorten die afhankelijk zijn van bebouwing.
Deze soorten broeden elk broedseizoen op dezelfde plaats en zijn daarin zeer conservatief. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Plaatstrouwe vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest omdat ze niet of nauwelijks in staat zijn om zelf een nest te bouwen.
Deze soorten zijn niet in staat een geheel eigen nest te bouwen en maken gebruik van oude kraaiennesten of nesten waar zij eerder gebroed hebben. Of ze bouwen een nieuw nest op het oude nest van het voorgaande jaar en zijn extra kwetsbaar voor verstoring. Hier vallen ook roofvogels onder die zich sinds kort aan het vestigen zijn in de provincie waarvan de staat van instandhouding nog verre van gunstig is.
4. Nesten van plaatstrouwe vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen indien de nestplaats verloren gaat.
Deze soorten zijn dusdanig kwetsbaar dat de functionaliteit niet in het geding mag komen. Indien de omgeving van de bekende nestplaats vernietigd wordt, moet worden bepaald of er voldoende functionaliteit behouden blijft.

B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft provincie Noord-Brabant een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Gehele jaar
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Gehele jaar
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Gehele jaar
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Gehele jaar
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Gehele jaar
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Gehele jaar
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Gehele jaar
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	Gehele jaar
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Gehele jaar
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Gehele jaar
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Gehele jaar
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Gehele jaar
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Gehele jaar
Wild zwijn	<i>Mustela nivalis</i>	Gehele jaar
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Gehele jaar
Amfibieën		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Gehele jaar
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Gehele jaar
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Gehele jaar
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Gehele jaar
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	Gehele jaar

